

SIFIR ATIK FORUMU

Bilgi Notu

Sıfır Atık Forumu

Sıfır Atık Vakfı, T.C. Çevre, Şehircilik ve
İklim Değişikliği Bakanlığı ve

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğinde
İstanbul, Türkiye, 17-19 Ekim 2025

Sıfır Atık Forumu – Bilgi Notu

Sıfır Atık Vakfı, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğiyle İstanbul, Türkiye – 17-19 Ekim 2025

Temel Bilgiler

İnsanlık her yıl **2,1 milyar ila 2,3 milyar ton** arasında kentsel katı atık üretmektedir. Acil önlem alınmadığı takdirde bu miktarın **2050 yılına kadar 3,8 milyar tona** ulaşacağı öngörülmektedir. Atık kirliliği insan sağlığını tehdit etmekte, küresel ekonomiye her yıl **yüz milyarlarca dolara** mal olmakta ve **iklim değişikliği, doğa ve toprak kaybı ile biyolojik çeşitliliğin azalması** gibi küresel çevre krizlerini daha da ağırlaştırmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 14 Aralık 2022 tarihinde, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'ni ilerletmek, sıfır atık girişimlerini teşvik etmek ve yaşam ortamının iyileştirilmesine olumlu katkı sağlayan iyi uygulamaları tanımak amacıyla **"A/RES/77/161"** sayılı kararı kabul etmiştir. Bu kararla birlikte her yıl 30 Mart'ta kutlanmak üzere **"Uluslararası Sıfır Atık Günü"** ilan edilmiştir.

Bu karar doğrultusunda BM Genel Sekreteri, üye devletlerle istişare içinde; bilgi, deneyim ve uzmanlıklarına göre seçilen, cinsiyet dengesi ve coğrafi temsiliyeti gözetilerek belirlenen gönüllü kişilerden oluşan **Yüksek Düzeyli Şahsiyetler Danışma Kurulu**'nu üç yıllığına görevlendirmiştir. Kurulun amacı; **BM Çevre Programı (UNEP)** ve **BM-Habitat**'ın görev alanları çerçevesinde sıfır atık konusundaki iyi uygulamaları ve başarı örneklerini yaygınlaştırmak, yerel ve ulusal düzeyde sıfır atık girişimlerini teşvik etmektir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın eşi ve Sıfır Atık Hareketi'nin öncüsü **Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi**, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun söz konusu kararının temel işlevlerini desteklemek amacıyla **Sıfır Atık Vakfı**'nı kurmuştur.

Uluslararası Sıfır Atık Forumu, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun "A/RES/77/161" sayılı kararı ve BM Yüksek Düzeyli Şahsiyetler Sıfır Atık Danışma Kurulu'nun çalışmaları doğrultusunda; taahhütlerin pekiştirilmesi, katkıların sunulması ve iyi uygulamaların sergilenmesi için uluslararası bir platform niteliği taşımaktadır.

Sıfır Atık Vakfı Hakkında

2023 yılında kurulan **Sıfır Atık Vakfı**, BM Genel Sekreteri'nin **Yüksek Düzeyli Şahsiyetler Danışma Kurulu** ve **Sıfır Atık Sekretaryası** (UN-Habitat ve UNEP dâhil) ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Vakıf, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, iklim değişikliği uzmanları ve diğer paydaşlarla görüşmeler düzenleyerek **kapsayıcı bir yaklaşım** benimsemiştir.

Sıfır Atık Vakfı, Dubai’de 2023 yılında ve Bakü’de 2024 yılında gerçekleştirilen **Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı’nda (COP)** yer alarak, **CO₂** ve **metan** da dâhil olmak üzere sera gazı emisyonlarının azaltılmasında atık yönetiminin kritik rolünü güçlü bir şekilde vurgulamıştır.

Vakıf, savunuculuk çalışmalarını yalnızca uluslararası platformlarda dile getirmekle kalmayıp, aynı zamanda **yerelde etkili eylemlere dönüştürebilmek** için tüm büyük bölgelerdeki yerel yönetim ağlarını da aktif olarak harekete geçirmektedir. Bu doğrultuda, **“Sıfır Atık Hareketi: İnsan, Mekân, Dönüşüm”** temasıyla 2025 yılı Ekim ayında İstanbul’da üç gün sürecek **Uluslararası Sıfır Atık Forumu** düzenlenecektir.

Forum, sıfır atık konusunda hâlihazırda çalışan, örnek olmak isteyen ve hareketsizliği kabul etmeyen aktörleri bir araya getirerek bir **“irade buluşması”** işlevi görecektir. **Şehir liderlerinden** yenilikçilere, **toplum gönüllülerinden** özel sektör temsilcilerine kadar sahada çözüm üretenlerin buluşacağı bu etkinlik, aynı zamanda **uluslararası düzeyde atık ayak izinin yönetilmesi gibi kaçınılmaz bir zorluğu** bir öğrenme ve dönüşüm fırsatına çevirecektir.

Forum, **yüz yüze etkileşimleri teşvik ederek güven inşasını hızlandıracak** ve sanal ortamların sınırladığı yeni işbirliği biçimlerine kapı aralayacaktır. Ayrıca, **“farklı etkinliklerin yarattığı atıkları nasıl aşamalı olarak azaltabileceğimize dair uygulanabilir bilgiler sunarak”**, kusursuzluk beklentisinin bir engel değil, aksine eyleme geçiş için bir çıkış noktası olabileceğini gösterecek bir “yaşayan laboratuvar” işlevi görecektir.

“Sıfır Atık odağıyla Forum, **küresel, bölgesel ve yerel düzeylerde çok taraflı işbirliğini** ve **Sıfır Atık taahhütlerini yeniden teyit etmek ve güçlendirmek** için zamanında bir fırsat sunacaktır.”

Uygulayıcıları, şehir yöneticilerini, özel sektörü ve sivil toplumu bir araya getirerek **yenilikleri ve iyi uygulamaları paylaşmalarını** ve **dünya genelinde Sıfır Atık çabalarını ölçeklendirmek için ortak yollar geliştirmeleri** sağlanacaktır.

Neden Sürdürülebilirlik Üzerine Yeni Bir Buluşma Daha?

Dünya genelinde birçok **toplantı, buluşma ve konferans**, geri dönüşüm sistemleri, döngüsel ekonomi stratejileri, atık işleme teknolojileri ve **politika geliştirmeye** kadar atık yönetiminin çeşitli yönlerine odaklanmaktadır. Bu etkinlikler genellikle **kamu ve özel sektördeki profesyonellere** hitap eder, atık döngüsüne ilişkin altyapı, düzenleme ve yenilik alanlarındaki gelişmeleri öne çıkarır.

Bu tür toplantılar, **atık yönetiminin teknik ve politika boyutlarını yönlendirmede önemli bir rol** üstlenmektedir.

Ancak birçoğu, **tüketim kalıplarımızdan, yaşam tarzı tercihlerimizden ve toplumsal normlarımızdan kaynaklanan atık üretiminin temel nedenlerini** ele almakta yetersiz kalmaktadır. **İklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı ve kirlilikten oluşan üçlü gezegensel kriz**, giderek artan aciliyetiyle yalnızca **oluşan atığın yönetilmesini değil**, aynı zamanda **atığın baştan oluşmasının önlenmesine** odaklanan tamamlayıcı bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır.

Uluslararası Sıfır Atık Forumu

“Sıfır Atık Yaşam Tarzı” bir stratejiden daha fazlasıdır, malzemeler, tüketim ve çevre ile olan ilişkimizi yeniden tanımlayan kültürel ve davranışsal bir değişimdir.

Bu yaklaşım, bireylerin, hanelerin ve tüm toplulukların, **atığı kaynağında azaltan, bilinçli tüketimi teşvik eden ve atmak yerine yeniden kullanım, tamir ve dönüşümü** bir yaşam tarzını benimsemesini hedefler.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri’nin Yüksek Şahsiyetler Kurulu’nun yanı sıra UN-Habitat ve UNEP ile birlikteliğin stratejik katkılar doğuracağı, küresel içgörü ve verilerin paylaşılacağı ve **forum sonuçlarının sürdürülebilir kalkınma, iklim eylemi ve kentsel dayanıklılık konularında BM gündemiyle daha geniş kapsamda uyumlu hâle getirilmesine yardımcı olacağı** beklenmektedir.

Forum programında ve sergi alanlarında **Birleşmiş Milletler kuruluşlarına ve diğer katılımcılara ayrılmış özel alanlar** sunulacak; bu alanlarda öncü girişimlerini tanıtmaları, etkileşime geçmeleri ve yeni işbirlikleri geliştirmeleri teşvik edilecektir.

- Sıfır atık uygulayıcıları ve toplum liderleri,
- Aktivistler ve taban hareketleri,
- Belediye başkanları ve yerel yönetim karar alıcıları,
- Start-up’lar ve sosyal girişimler,
- Sürdürülebilir üretime bağlılık gösteren şirketler,
- Sivil toplum kuruluşları, Birleşmiş Milletler ajansları ve kalkınma ortakları,
- Atık kirliliğinden en çok etkilenen topluluklar.

Diğer bir deyişle, forumun ana hedef kitlesi; atık oluşumunu önlemeye yönelik çalışmalar yürüten yerel yönetim liderleri, tabandan gelen yenilikçi aktörler, girişimler, sivil toplum kuruluşları, araştırmacılar ile Birleşmiş Milletler ve kalkınma ortaklarından oluşacaktır. Forum, hane halkından çok taraflı kurumlara kadar her düzeydeki paydaşı sürece dahil ederek, uygulama ile politika arasındaki sinerjiyi güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Forum, UNEP ve UN-Habitat iş birliğinde, Sıfır Atık Vakfı’nın desteğiyle düzenlenen **Uluslararası Sıfır Atık Günü’nün** yarattığı ivmeden faydalanacaktır.

- Sıfır Atık politikalarının, hane halkı, şehir ve ulusal düzeyde uygulamaya geçirilmesi,
- Farklı bağlamlarda geliştirilen yeniliklerin ve iyi uygulamaların yaygınlaştırılması,
- Kapsayıcı ve yerel odaklı Sıfır Atık girişimleri için finansman kaynaklarının harekete geçirilmesi,
- Bölge ve sektörler arası işbirlikleriyle, ortak hedeflerin sürdürülebilir eylemlere dönüştürülmesi.

Neden Önemli?

“Sıfır Atık Yaşam Tarzı”, atığın kökenine inerek bu döngüyü kırmanın bir yolunu sunar ve toplulukları dönüşümün öncüsü olmaları için güçlendirir. **Bu yaklaşım;** yalnızca teknik çözümlerle sınırlı kalmayan, somut, ölçeklenebilir ve kültürel olarak anlamlı, aynı zamanda **sosyal açıdan adil, ekonomik olarak uygulanabilir ve çevresel açıdan sürdürülebilir çözümler çağrısıdır.** Forum, İstanbul’da geniş bir aktörler koalisyonunu bir araya getirerek küresel dayanışmayı yeniden teyit etmeyi, kırılan toplulukların liderliğini tanımayı ve **atığın kaçınılmaz değil, önlenabilir olduğu** bir dünyaya geçişi hızlandırmayı amaçlamaktadır.

Beklenen Sonuçlar

Bu tür toplantılar, **atık yönetiminin teknik ve politika boyutlarını yönlendirmede önemli bir rol** üstlenmektedir. Ancak birçoğu, **tüketim kalıplarımızdan, yaşam tarzı tercihlerimizden ve toplumsal normlarımızdan kaynaklanan atık üretiminin temel nedenlerini** ele almakta yetersiz kalmaktadır. **İklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı ve kirlilikten oluşan üçlü gezegensel kriz,** giderek artan aciliyetiyle yalnızca **oluşan atığın yönetilmesini değil,** aynı zamanda **atığın baştan oluşmasının önlenmesine odaklanan tamamlayıcı bir yaklaşımı** zorunlu kılmaktadır.

Atık analizleri, politika dönüşümü, finansmana erişim, kapasite geliştirme ile bölgeler ve sektörler arası bilgi ve yenilik paylaşımı gibi alanlarda çok taraflı işbirliği için öncelikli konular belirlenecektir. **Yerel, ulusal ve küresel düzeyde sıfır atık stratejilerinin uygulamaya geçmesini sağlayacak, güçlü takip mekanizmalarına yönelik ortak bir taahhüt** ortaya konacaktır. Böylece **söylenen sözler kalıcı eyleme ve uzun vadeli etkilere dönüşecektir.**

Forum, **diyalog ve işbirliğini teşvik etmenin yanı sıra; bağlayıcı olmayan bir Sıfır Atık Yaşam Taahhüdü, kilit yenilikler ve uygulamaların özet bir raporu ile katılımcı aktörlerden seçilmiş vaka çalışmaları** dâhil olmak üzere bir dizi önemli çıktı üretecektir. Bu çıktıların **paydaşlar için referans materyaller olarak hizmet etmesi ve Genel Sekreter’in 2026 yılında BM Genel Kurulu’na sunacağı Sıfır Atık Raporu’nu** bilgilendirmesi amaçlanmaktadır.

Uluslararası Emine Erdoğan Sıfır Atık Ödülleri

Forum kapsamında, “Sıfır Atık Yaşam Tarzı” anlayışını ileri taşımak adına olağanüstü bir kararlılık sergileyen kişi ya da kurumları onurlandırmak üzere ilk kez **Uluslararası Emine Erdoğan Sıfır Atık Ödülleri** verilecektir. Ödül, **Forum’un kapanış oturumunda** takdim edilecek olup, özellikle **yeterince temsil edilmeyen ya da yeni gelişen bağlamlardan gelen liderlik, yenilikçilik ve etkiyi kutlamayı** amaçlamaktadır.

Forumun Teması

Sıfır Atık Hareketi: İnsan, Mekân, Dönüşüm.

Katılım için Önemli Hususlar

Tarih ve Yer: 17-18-19 Ekim 2025 İstanbul, Türkiye.

Çevrim İçi Katılım Seçeneği:

Atık oluşumunu önlemeye yönelik ilke doğrultusunda, Forum’a **hem fiziksel hem de çevrim içi** olarak katılım imkânı sunulacaktır. **Çevrim içi seçenek** sayesinde Forum, **her yerden erişilebilir olacak ve daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşmayı** hedefleyecektir.

Ağ Oluşturma Fırsatları:

Forum, **politika yapıcılar, araştırmacılar ve sektör profesyonellerini kapsayan geniş bir paydaş yelpazesini** bir araya getirerek, katılımcılara değerli işbirlikleri ve stratejik bağlantılar kurma fırsatı sunacaktır.

Atölye Çalışmaları ve Sergiler:

Forum kapsamında düzenlenecek **atölye çalışmaları, sergiler ve sunumlar, bilgi birikimini artırmayı ve “Sıfır Atık Yaşam Tarzı”** konusundaki en son gelişmelere dair içgörüler sunmayı hedeflemektedir.

SIFIR ATIK FORUMU

Bilgi Notu

Sıfır Atık Forumu

Sıfır Atık Vakfı, T.C. Çevre, Şehircilik ve
İklim Değişikliği Bakanlığı ve

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğinde
İstanbul, Türkiye, 17-19 Ekim 2025